Ruoka-apu Yhdistysten Liitto ry 7.11.2016

Asiantuntijalausunto

Ruoka-apu Yhdistysten Liitto ry:n perustamiskokous pidettiin 17.02.2015. Liitto perustettiin tarpeeseen, vastaamaan niihin ongelmiin ja haasteisiin, joita ruoka-apua jakavat yhdistykset kohtaavat päivittäin. Tavoitteena on myös valtakunnallinen ruoka-aputyön kehittäminen ja yhdenmukaistaminen, siten, että yhdistykset voivat kuitenkin säilyttää itsenäisyytensä ja yksilöllisen toimintansa. Liitto kartoittaa ja hakee varoja, jaettavaksi jäsenjärjestöilleen, ruoka-aputyöhön.

Liiton työ on tähän asti tehty vapaaehtoisvoimin. Nyt saatu Ministeriön myöntämä avustus tullaan käyttämään työntekijän palkkaukseen. Liitto ei ole saanut avustuksia tai lahjoituksia mistään, ennen tätä Ministeriön myöntämää avustusta.

Aluksi tahdon tuoda esiin joitakin ruoka-aputyön vaikutuksia yksilöelämässä ja alueellisesti.

On olemassa tutkimusta siitä miten jatkuva huoli toimeentulosta vaikuttaa ihmiseen. Asiaan voi kuitenkin perehtyä hyvinkin nopeasti käyttämällä Googlea. Sosiaalisessa mediassa ihmiset jakavat paljon kokemusta siitä miten jatkuva huoli toimeentulosta ja siitä onko perheellä ruokaa, vaikuttaa koko pitkällä aikavälillä koko persoonallisuuteen.

Kun ruokajakoa kritisoidaan, unohdetaan samalla se, että suomikaan ei ole mennyt köyhyyden ja pahoinvoinnin suhteen parempaan, vaan päinvastoin. Jos ihmisellä on tiedossa edes jotakin apua, on se valtava helpotus. Jatkuva huoli särkee mielen ja synnyttää isoja, ehkä loppuelämän kestäviä ongelmia. Nämä ongelmat heijastuvat lapsiin ja yhteisöön jossa nämä ihmiset elävät. Jos jatkuva huoli vaikuttaa näin, on luonnollista, että tämän huolen helpottaminen vaikuttaa juuri päinvastoin. Kun huoli helpottaa, ihminen voi keskittyä moneen muuhun asiaan. Hänen on helpompi iloita ja jopa hymyillä. Äidin tai Isän hymyilevät kasvot ovat parasta lapselle. Ilo ja onni tuottaa iloa ja tämä vaikuttaa alueellisesti hyvinkin mittavasti.

Ruokajaossa usein kuultua. ”On suuri helpotus kun tietää, että saa leipää lapsille”. ”Tämä ruokajako on enemmän kuin fyysistä ruokaa. Tämä antaa sellaisen turvallisuuden tunteen”. ”Pelastitte meidän perheen viikon”. jne.

Työntekijän toiminta kohdistuu suoraan ruoka-avun jakamiseen mm. yhdistysten vapaaehtoistyöntekijöille suunnatun koulutuksen kautta. Ruoka-apua jaettaessa on otettava huomioon sellaisia asioita joita normaalissa hygienia koulutuksessa ei ole.

Koska ruokajakotilat ovat usein tiloja, joita ei ole tarkoitettu ruoan jakoon vaan aivan muuhun käyttöön, tulee ruoka-apua jakavia vapaaehtoistyöntekijöitä ja myös vastaavia työntekijöitä ohjeistaa tilojen hygieenisestä käytöstä.

Lisäksi yhdistyksien vapaaehtoistyöntekijät tarvitsevat koulutusta välittömään asiakastyöhön mm. ruoka-apua hakevan ihmisen kohtaamiseen liittyvissä asioissa. On tärkeää, että ruoka-apua hakeva ihminen tulee kohdatuksi asiallisesti ja kunnioittavasti.

Myös välittömään asiakastyöhön liittyvä turvakoulutus on hyvin tarpeellista. Monet asiat kärjistyvät, kun ihmiset jonottavat ruokaa, jopa useita tunteja. Syntyy monenlaisia tilanteita, joissa ei omat konstit aina riitä.

Toisena alueena suoraan ruokahankintaan liittyy se työ, joka kohdentuu kulloisenkin ruoka-apua jakavan yhdistyksen jakopiiriin. On tärkeää, että ruoka haetaan keskitetysti. Suuret toimijat, jotka ruokaa lahjoittavat, kuten kesko, toimii mieluiten suurten kokonaisuuksien puitteissa. Tämä tarkoittaa sitä, että Keskon toivomus on, että alueen ruokajakoa eri

toimijoiden kesken koordinoisi joku taho keskitetysti. Ruoka-apu Yhdistysten Liitto ry:n työntekijä koordinoi alueellisesti pienten yhdistysten ruoka lahjoitusten saantia, jolloin lahjoitukset voivat olla säännöllisiä.

Ruoka-apu Yhdistysten Liitto ry:n työntekijä haastaa myös kuntia osallistumaan alueillaan toimivien ruoka-apua jakavien yhdistysten tukemiseen erillaisin tavoin. Tämä auttaa ruoka-apua jakavien yhdistysten toimintaa ruohonjuuri tasolla. Työntekijä kerää tietoa ja kokemuksia joilla voidaan auttaa ruoka-apua jakavia yhdistyksiä heidän ongelmissaan ja tilanteissa, joita he kohtaavat hankkiessaan tai jakaessaan ruokaa. Koska tällaista ”tietopankkia” ei ole käytettävissä, on monet ruoka-apu yhdistykset jääneet apua vaille. Tämä on vaikuttanut suoraan avunantoon ja asiakastyöhön kielteisesti.

Ruoka-apu Yhdistysten Liitto ry:n työntekijä, joka STM haetulla rahalla on tarkoitus palkata täytyy olla henkilö, joka kykenee tekemään tämän työn. Työ joka nyt on aloitettu on uraa uurtavaa työtä. Kyseisen työn tekeminen vapaaehtoisvoimin, on käytännössä mahdotonta. Työ vaatii paljon aikaa ja taitoa.

Lisäksi on tarkoitus saada mahdollisimman moni ruoka-apua jakava yhdistys verkostoitumaan. Tämä osaltaan auttaisi yhdistyksiä jakamaan toistensa kanssa tietotaitoa. Yhdistyksien on helpompi toimia, eikä työ ole niin raskasta, jos saa asianmukaista tukea ja apua.

Useimmat ruoka-apua jakavat yhdistykset ottavat avuntarvitsijoita mukaan toimintaan. Tämä antaa omille kokemuksille, aivan uuden rakentavan näkökulman. Ruoka-aputyötä on tarkoitus kehittää niin, ettei se jäisi vain yhä kasvaviksi ruokajonoiksi, vaan alkaisi kehittyä yhdistyksien sisältä käsin jopa niin, että yhdistyksen toiminta olisi ratkaisukeskeistä ja toiminta-aluettaan kehittävää ja yhteisöllistävää toimintaa. Jaettu kuorma on aina kevyempi kantaa.

Ystävällisesti Nina Havia